

Pamćenje i pristrasnosti u pamćenju

Mogućnosti primene psiholoških nalaza

Ovo nisam ja!

Dokazi o pamćenju kao rekonstrukciji

Dnevničke studije (poređenje neposrednog i odloženog izveštavanja)

Poređenje sećanja na upečatljive socijalne događaje sa zapisima o tim događajima (tačnost blic-sećanja)

Poređenje **iskaza svedoka na sudu sa materijalnim dokazima**

Poređenje samoizveštaja o konzumaciji šećera, alkohola, lekova **sa registrovanim podacima o unosu**

Uspešnost u "usađivanju" **lažnih sećanja**

Kriterijum tačnosti?

Dokazi o pamćenju kao pristrasnoj rekonstrukciji

Pristrasno pamćenje **učestalosti i sadržaja prošlih događaja**: potcenjuje se učestalost socijalno nepoželjnih a precenjuje poželjnih (konzumacija alkohola i cigareta vs higijenske navike, zdrava ishrana i kretanje)

Pristrasno pamćenje **dužine i veličine sopstvenog doprinosa** aktivnostima

Pristrasno pamćenje **pozitivnih naspram negativnih atributa** kada je reč o samoopisima, ali ne i opisima drugih

Pristrasno **lociranje događaja u vremenu** (subjektivno udaljavanje negativnih, a približavanje pozitivnih događaja). Valenca događaja ne utiče na lociranje u vremenu "tuđih događaja".

Pristrasna **interpretacija okolnosti** (hedonistička relevantnost događaja utiče na hindsight bias)

Sve što važi za pojedinca, važi i za grupe kojima pripada

Čemu služi pristrasna rekonstrukcija?

Regulacija afekta

Očuvanje pozitivne slike o sebi (razlike u pamćenju ja:drugi)

Očuvanje pozitivne slike o grupama kojima pripadamo (razlike u pamćenju moja grupa:tuđa grupa – čak i u paradigmi minimalnih grupa)

Pristrasnosti u ličnom sećanju – Pristrasnosti u kolektivnom sećanju

Kako se mogu psihološki nalazi o pristrasnostima primeniti u praksi

Preporuke o “**ukrštanju izvora podataka**”

Preporuke o **validaciji objektivnim kriterijumima** kad god je moguće

Preporuke o **načinu formulisanja pitanja** koji bi ublažio pristrasnosti

Preporuke o **načinu intervjuisanja/ispitivanja** na sudu, u policiji (kako postaviti nesugestivna pitanja, kako formirati linije za prepoznavanje...)

Identifikovanje **posebno ranjivih grupa**

I samo **osveščivanje nepouzdanosti pamćenja** je značajno (da li tretirati iskaze svedoka kao ključne dokaze; da li tretirati sećanja na traumatske događaje kao činjenice?)

Priča o Elizabet Loftus (<https://www.theguardian.com/science/2016/nov/17/we-cant-let-the-bullies-win-elizabeth-loftus-awarded-2016-john-maddox-prize-false-memory>)

https://www.ted.com/talks/elizabeth_loftus_the_fiction_of_memory?utm_campaign=tedsread&utm_medium=referral&utm_source=tedcomshare